

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 244/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. E. B., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nečinnosťou generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní o návrhu na zrušenie uznesenia prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry Bratislava sp. zn. 0 Pn 574/10 zo 4. augusta 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžz 1/2010 z 20. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. E. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2011 doručená sťažnosť JUDr. E. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nečinnosťou generálneho prokurátora Slovenskej republiky

(ďalej len „generálny prokurátor“) vo vzťahu k uzneseniu prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „prokurátor vojenskej obvodnej prokuratúry“) sp. zn. 0 Pn 574/10 zo 4. augusta 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžz 1/2010 z 20. októbra 2010.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti podrobne chronologicky opísal opakované nezákonné zásahy, ku ktorým malo voči jeho osobe ako voči vodičovi taxislužby dochádzať zo strany príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „PZ SR“) ppráp. Ľ. T. Vo vzťahu k relevantným skutočnostiam namietaným sťažovateľom v sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ uviedol, že naposledy bol „*hliadkou ppráp T.*“ kontrolovaný 7. júla 2010. Počas kontroly „*bol neoprávnene vyzývaný, aby parkovisko opustil. Toto sťažovateľ odmietal a žiadal pomoc na linke 158. Na miesto sa dostavila ďalšia hliadka a následne aj nadriadený ppráp. T. Ten rozhodol, že sťažovateľ na parkovisku môže ostať a následne príslušný orgán rozhodne, či sa dopúšťa priestupku alebo nie. Sťažovateľ chcel podať sťažnosť a išiel k svojmu autu. Pri tom zakopol o nohu ppráp. T. Pravdepodobne mu ppráp. T. nohu podložil, lebo nebol spokojný s tým, ako sa vec vyriešila a sťažovateľ môže len tak odísť. Po zakopnutí ho ppráp. T. kopol do nohy a pokúsil sa pokračovať v útoku, ale v tom ho zadržali kolegovia. Následne sa policajti dohodli, že sťažovateľa môže zaistiť. Počas zaistenia bol predvedený pred vyšetrovateľa, kde ako svedok vypovedal vo veci útoku na verejného činiteľa, ktorého sa mal dopustiť tým, že kopol do nohy policajta. Pri predvádzaní k vyšetrovateľovi, vo výťahu, udrel ppráp. T. sťažovateľa dlaňou do tváre. Prítomní boli ďalší dvaja policajti, ktorí to však popreli. Konanie vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ Bratislava I uznesením ČVS: 844/1-OVK-B1-2010 zo dňa 30.7.2010 zastavil. Uznesenie sťažovateľovi v rozpore s § 179 ods. 1 Trestného poriadku nebolo doručené. Proti tomu sťažovateľ podal sťažnosť dňa 15.12.2010. Po prepustení, asi po siedmich hodinách, bol obvinený z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a bolo mu vydané rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I. DU-1757/l-SMv-2010 zo dňa 7.7.2010 o zaistení. Na mieste sa odvolal a následne podal trestné oznámenie. ... Trestné oznámenie bolo dňa 21.7.2010 odmietnuté vyšetrovateľkou Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR uznesením ČVS: SKIS-234/IS-1-V-2010. Vyháňanie z parkoviska odôvodnila desať rokov neplatným Všeobecne záväzným*

nariadením mesta Bratislava č. 7/1994. Sťažovateľ tým bol šokovaný a zúfalý, preto sťažnosť poslal aj ministrovi vnútra SR, okresnej prokuratúre Bratislava I a policajnému prezidentovi. Napriek tomu prokurátor Vojenskej obvodnej prokuratúry Bratislava v uznesení OPn 574/10 zo dňa 4.8.2010 tiež nesprávne odôvodnil konanie policajta. Tento raz nesprávnym výkladom päť rokov neplatného Všeobecne záväzného nariadenia mesta Bratislava č. 5/1999. Tým právoplatne odmietol trestné oznámenie. ... Dňa 10.8.2010 podal sťažnosť na vyšetrovatel'ku Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR (dôkaz č. 4) a prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry v Bratislave s opätovným trestným oznámením (dôkaz č. 5), ktorú dňa 11.8.2010 doplnil (dôkaz č. 6). Dňa 16.8.2010 požiadal o preskúmanie postupu orgánov činných v trestnom konaní Generálnu prokuratúru SR (dôkaz č. 7). Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku Generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci. Uznesenie prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry v Bratislave zn.: OPn 574/10 zo dňa 4.8.2010 zrušené nebolo, tak sťažovateľ dňa 5.10.2010 podal Generálnemu prokurátorovi SR návrh na jeho zrušenie (dôkaz č. 8). Na to sťažovateľ zatiaľ odpoveď nedostal. Podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku Generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie podľa § 363 ods. 1 do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Dňa 18.11.2010 prokurátor Vyššej vojenskej prokuratúry v Trenčíne, v reakcii na sťažnosti a žiadosť, listom Vn 224/10-17 oznámil sťažovateľovi vydanie pokynu na odovzdanie časti trestného oznámenia na disciplinárne konanie (dôkaz č. 9). Tým potvrdil porušenie zákona v zmysle ustanovenia § 363 ods. 1 Trestného poriadku uznesením prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry v Bratislave zn.: OPn 574/10 zo dňa 4.8.2010.“.

Podľa názoru sťažovateľa bol generálny prokurátor „povinný konať a nekonal“, v dôsledku čoho „bolo porušené sťažovateľove právo na právnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy SR. Nečinnosť Generálneho prokurátora spôsobila, že nezákonné uznesenie prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry 0 Pn 574/10 zo dňa 4.8.2010 ostalo právoplatné. Tým ostalo v platnosti aj uznesenie vyšetrovatel'ky Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR ČVS: SKIS-234/IS-1-V-2010 zo dňa 21.7.2010. To

použilo Ministerstvo vnútra SR vo vyjadrení SLV-PS-S-200/2010 zo dňa 22.9.2010 pre Najvyšší súd SR, ako dôkaz o tom, že sa sťažovateľ dopúšťa porušovania zákonov (dôkaz č. 10). O tom sa sťažovateľ dozvedel dňa 10.1.2011, keď mu bolo z Najvyššieho súdu SR doručené vyjadrenie Ministerstva vnútra SR. Tento názor Ministerstva vnútra SR, navyše predložený Najvyššiemu súdu SR, umocňuje sťažovateľove obavy o osobnú bezpečnosť a slobodu. Nečinnosť Generálneho prokurátora SR spôsobila, že názor Ministerstva vnútra SR v súčasnosti nemožno účinne vyvrátiť. Tým je porušené sťažovateľove právo na osobnú bezpečnosť podľa článku 5 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

Sťažovateľ sa v súvislosti s konaním policajta, ktoré bolo predmetom jeho trestného oznámenia zo 7. júla 2010, návrhom podaným najvyššiemu súdu 8. júla 2010, doplneným podaním z 9. júla 2010, domáhal ochrany pred nezákonným zásahom „policajnej hliadky“.

Najvyšší súd o jeho návrhu rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Sžz/1/2010 z 20. októbra 2010 tak, že ho „ako neprípustný zamietol (dôkaz č. 12). Podľa § 250v ods. 3 OSP návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Trestné oznámenia a sťažnosti nepomohli, naopak, stali sa dôvodom na ďalšie zásahy. Disciplinárne konanie, namiesto nápravy poskytlo návod na ďalšie obmedzovanie sťažovateľovej slobody. To znamená, že iné prostriedky ochrany boli vyčerpané a boli kontraproduktívne. Otázka nezákonnosti doterajších zásahov je skúmaná v iných konaniach a nebola predmetom návrhu. Najvyšší súd SR ani ako dôvod neprípustnosti neuvádza tieto skutočnosti. Z toho vyplýva, že Najvyšší súd zamietol návrh v rozpore s ustanovením § 250v ods. 3 OSP. Dôvody neprípustnosti sú v odôvodnení uvedené iné. Podľa názoru sťažovateľa nezrozumiteľné. Z jeho podania vyplýva tvrdenie, že súčasťou každej doterajšej kontroly ppráp. T. boli nezákonné zásahy. Práve ochrany pred takými zásahmi sa sťažovateľ domáha. Tie sú samé osebe zakázané. Netvrdil, že zásah trvá, ale z podania bolo zrejmé, že sa obáva nezákonných zásahov, lebo ich opakovanie hrozí. Nežiadal Najvyšší súd SR, aby vydal policajtom všeobecný zákaz vykonávať služobnú činnosť voči nemu. Jednalo sa len o služobnú činnosť jedného konkrétneho policajta. Žiada, aby sa nezákonné zásahy nemohli zopakovať. Počas výkonu služobnej činnosti ppráp. T. sťažovateľ nemá žiadnu možnosť

chrániť svoje práva a musí trpieť ich porušovanie nezákonnými zásahmi. Musí zniesť verbálne aj fyzické útoky konkrétneho policajta napriek tomu, že sú nezákonné. Nedokáže zabrániť krivým obvineniam ani zinscenovaniu trestných činov. Všetky tieto nezákonné zásahy boli vykonávané v rámci služobnej činnosti konkrétneho policajta. ... Rozmanitosť doterajších nezákonných zásahov a široká škála možností, ktoré umožňuje služobná činnosť, nedovoľujú odhadnúť, aký konkrétny nezákonný zásah sťažovateľovi v budúcnosti hrozí. Preto, v záujme ochrany svojho života, zdravia, slobody, dobrého mena a majetku je sťažovateľ nútený domáhať sa ochrany pred služobnou činnosťou tohto konkrétneho policajta. A niet dôvodu, pre ktorý, by Najvyšší súd SR nemal byť oprávnený poskytnúť takú ochranu. Zamietnutím návrhu bolo porušené sťažovateľove právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Tým, že sa Najvyšší súd SR necíti byť oprávnený svojim rozhodnutím zabrániť policajtovi v ďalšom porušovaní sťažovateľových práv, je porušené jeho právo na osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Nečinnosťou Generálneho prokurátora Slovenskej republiky vo vzťahu k uzneseniu prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry v Bratislave zn: 0 Pn 574/10 bolo porušené právo sťažovateľa na právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zn: 4Sžz/l/2010 bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zn: 4Sžz/l/2010 sa zrušuje a vec sa mu vracia na nové konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané zadostučinenie vo výške 20 000,- Eur, slovom: dvadsaťtisíc Eur.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru nečinnosťou generálneho prokurátora vo veci jeho návrhu na zrušenie uznesenia prokurátora vojenskej obvodnej prokuratúry sp. zn. 0 Pn 574/10 zo 4. augusta 2010, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžz 1/2010 z 20. októbra 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanového zákonom.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ústavný súd musí konštatovať, že tak ako vo vzťahu k sťažovateľom vyčítanej nečinnosti generálneho prokurátora, tak aj z hľadiska obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu prima facie nie je daná absolútne žiadna súvislosť medzi garantovanými právami v tomto článku dohovoru a postupom, resp. rozhodnutím uvedených orgánov verejnej moci. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nečinnosťou generálneho prokurátora ústavný súd z obsahu sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ sa podaním zo 4. októbra 2010 adresovaným generálnemu prokurátorovi označeným ako „*Návrh*“ domáhal, aby generálny prokurátor podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku zrušil uznesenie prokurátora vojenskej obvodnej prokuratúry sp. zn. 0 Pn 574/10 zo 4. augusta 2010.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môžu podať a) obvinený vo svoj prospech, b) v prospech obvineného osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie, c) poškodený v neprospech obvineného, d) zúčastnená osoba.

Podľa § 10 ods. 15 Trestného zákona prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

Napadnutým uznesením sp. zn. 0 Pn 574/10 zo 4. augusta 2010 prokurátor vojenskej obvodnej prokuratúry potvrdil uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa vydané Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, sekciou kontroly a inšpekčnej služby, odborom inšpekčnej služby pod sp. zn. ČVS: SKIS-234/IS-1-V-2010 z 21. júla 2010.

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku, ako aj z názvu prvého dielu ôsmej hlavy Trestného poriadku „*Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní*“ je zrejmé, že právomoc generálneho prokurátora podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku sa viaže len na tie právoplatné rozhodnutia, ktoré boli vydané v prípravnom konaní. V prípade sťažovateľa však k začatiu trestného stíhania, a teda ani k prípravnému konaniu nedošlo, keďže jeho trestné oznámenie zo 7. júla 2010 bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. V takomto prípade generálny prokurátor oprávnením zrušiť právoplatné uznesenie nedisponuje, a teda jeho nezrušením nemohlo už na prvý pohľad dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné ešte uviesť, že aj v prípade, ak by generálna prokuratúra, s ohľadom na dosiaľ uvedené, podanie sťažovateľa vyhodnotila ako podnet podľa § 31 ods. 1 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“), sťažovateľ by mal pred podaním sťažnosti ústavnému súdu ešte k dispozícii účinný prostriedok nápravy, za ktorý je stabilne považovaný opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre. Nevyčerpanie tohto

prostriedku zo strany sťažovateľa by nutne viedlo k odmietnutiu jeho sťažnosti v tejto časti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

3. Vo vzťahu k porušeniu sťažovateľom označených práv rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd preskúmal sťažovateľom podaný návrh z 8. júla 2010, ktorým sa na najvyššom súde domáhal ochrany pred nezákonným zásahom podľa § 250v zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), doplnenie návrhu sťažovateľa z 9. júla 2010, ako aj sťažnosťou napadnutý rozsudok najvyššieho súdu.

Sťažovateľ vo svojom návrhu, v ktorom ako odporcu označil Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, uviedol, že dňa 7. júla 2010 bol „nezákonne šikanovaný a opätovne zaistený. Bola mi obmedzená osobná sloboda asi na 7 hodín, ohrozené moje zdravie, poškodený majetok a musel som strpieť fyzický útok, nadávky, urážky, posmech

a zastrasovanie. ... Jedná sa o nezákonné a opakované zásahy do mojich práv a slobôd. Ich intenzita sa stupňuje. Nikdy som sa nedopúšťal žiadnej trestnej činnosti a snažím sa plniť si všetky povinnosti.“

Z formulácie petitu sťažovateľovho návrhu vyplýva, že sa domáhal aby najvyšší súd rozsudkom vyslovil zákaz „*policajnej hliadke, v ktorej je ppráp. T. L. vykonávať služobnú činnosť*“ voči sťažovateľovi. Následne podaním z 9. júla 2010 svoj návrh modifikoval, pričom navrhol vydať rozsudok, ktorým sa „*Ministerstvu vnútra ukladá podľa § 250v OSP povinnosť zabezpečiť, aby policajná hliadka, v ktorej je ppráp. T. L., nevykonávala služobnú činnosť voči navrhovateľovi*“.

Najvyšší súd k tomu v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 4 Sžz 1/2010 z 20. októbra 2010 uviedol:

„V danej veci nebolo sporné, že navrhovateľ požiadal odporcu o ochranu pred príslušníkom PZ ppráp. T. Neboli sporné ani vykonané kontroly hliadky PZ resp. služobné zákroky aj za účasti ppráp. T., ktoré sa uskutočnili v dňoch 12.2.2010, 24.6.2010 a dňa 7.7.2010.

Z listinných dokladov predložených účastníkmi konania súdu k predmetu veci vyplynulo, že navrhovateľ bol kontrolovaný hliadkou PZ a postup službukonajúcich príslušníkov PZ, vrátane ppráp T., bol na návrh navrhovateľa predmetom posúdenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Staré mesto západ a na jeho odvolanie predmetom šetrenia aj odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru so zhodným záverom, že boli vykonané v súlade so zákonom.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, s tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Súdne konanie sa stáva zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušení práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, - ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného návrhu a vyjadrenia odporcu posudzoval, či sa navrhovateľ môže pred súdom účinne domáhať toho, aby hliadke, v ktorej je ppráp. T., bolo súdom zakázané vykonávať služobnú činnosť voči navrhovateľovi, a či taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 1 ods. 1,3 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov policajný zbor je ozbrojeným bezpečnostným zborom, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti, vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. Policajný zbor sa vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Policajt v službe je povinný v medziach zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania. Služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávanú činnosť policajta, pri ktorej sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

Oprávnenie rozhodnúť o vykonaní služobného zákroku počas služby ako aj mimo nej, kedy je policajt povinný v medziach príslušného zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok, patrí výlučne príslušníkovi Policajného zboru, ktorý je pri vykonávaní služobnej činnosti povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou. Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dodržiavať aj etický kódex policajta, ktorý vydal minister.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného dospel k názoru, že navrhovateľ sa svojim návrhom doručeným súdu nedomáhal ochrany pred takým zásahom, ktorým bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch podľa § 250v ods. 1 OSP. a ani neuviedol také tvrdenie, na základe ktorého by súd mohol uložiť povinnosť nepokračovať v konkrétnom zásahu alebo obnoviť stav pred zásahom. Domáhal sa toho, aby konkrétny príslušník PZ v službe nemohol proti nemu vykonať žiadny služobný zákrok na základe rozhodnutia súdu. Súd nezistil ani existenciu trvajúceho zásahu proti

navrhovateľovi, ktorým by bol navrhovateľ ukrátený na svojich právach. Navrhovateľ sa teda nedomáhal zákazu takej konkrétnej činnosti konkrétneho policajta voči jeho osobe, ktorá je zákonom sama osebe zakázaná, a taký zásah v čase podania návrhu ani netrval. Pokiaľ sa príslušník PZ dopustí porušenia povinnosti pri samotnom zákroku, ktorý je plnením jeho služobných povinností, navrhovateľ má možnosť namietať nezákonnosť postupu u príslušných služobných orgánov, podať sťažnosť prípadne trestné oznámenie. Ani v takom prípade však súd nie je oprávnený vydať policajtom všeobecný zákaz vykonávať služobnú činnosť voči navrhovateľovi, a to ani v prípade, ak dôjde k opakovaniu služobnej činnosti proti konkrétnej osobe. Z týchto dôvodov návrh ako neprípustný podľa § 250v ods. 4 zamietol.“

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02).

Podľa § 250v ods. 3 OSP návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods. 4 OSP poslednej vety súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu osobitne namietal, že najvyšší súd jeho návrh zamietol ako neprípustný v rozpore s ustanovením § 250v ods. 3 OSP.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu je zrejmé, že dôvodom zamietnutia návrhu sťažovateľa nebola jeho neprípustnosť, ale jeho nedôvodnosť. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatoval, že navrhovateľ sa svojím návrhom nedomáhal ochrany pred takým zásahom, ktorým bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, a ani neuviedol také tvrdenie, na základe ktorého by súd mohol uložiť povinnosť nepokračovať

v konkrétnom zásahu alebo obnoviť stav pred zásahom. Uvedený záver najvyššieho súdu nejaví podľa názoru ústavného súd známky svojvoľnosti alebo arbitrárnosti.

Právny názor najvyššieho súdu v danej veci považuje ústavný súd za zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom, pričom najvyšší súd k návrhu sťažovateľa zaujal také stanovisko, ktoré ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa považovať za nedôvodné a toto zamietnuť. V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť a toho, či sú splnené iné zákonom ustanovené náležitosti, zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu a výklad iných než ústavných predpisov, ako aj ich aplikácia pri riešení konkrétnych prípadov sú záležitosťou všeobecných súdov, ktoré sú súčasťou súdnej sústavy podľa čl. 141 ústavy. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 1/03, I. ÚS 46/03).

Ústavný súd nevidí za tejto situácie dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Nie je totiž jeho úlohou vykladať zákony vo vzťahu k tej zásadnej otázke v danej veci, ktorá spočíva v tom, ako bolo potrebné kvalifikovať nároky, ktoré sťažovateľ pred všeobecným súdom uplatnil. Otázka posúdenia prípustnosti návrhu podľa § 250v OSP, ako aj otázka jeho dôvodnosti je otázkou, ktorej riešenie najvyšším súdom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

Záveru najvyššieho súdu, ktorý neposúdil situáciu sťažovateľa ako zásah podľa § 250v OSP, sú v súlade s ústavnými medzami výkladu zákonov.

Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, mohol by v zmysle citovanej judikatúry nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba

v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje (m. m. II. ÚS 77/06).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Rovnako tak ústavný súd nezistil žiadnu relevantnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru. Sťažnosť sťažovateľa preto bolo potrebné aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec dosiaľ uvedeného ústavný súd uvádza, že sťažovateľ k svojej sťažnosti nepripojil splnomocnenie pre advokáta podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd však už sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku sťažnosti nevyzýval, keďže dospel k záverom o dostatočných dôvodoch na odmietnutie sťažnosti, ktoré by ani prípadné jej doplnenie v uvedenom smere nemohlo zvrátiť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími uplatnenými nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012